

Kantine, inkoop & afval

Kantine, inkoop en afval zijn duidelijk met elkaar verbonden. Het verminderen van afval begint bij een goed doordacht inkoopbeleid. Bij duurzaam inkopen wordt gekeken naar de circulaire mogelijkheden van het materiaal, de logistieke afstanden die het product (en eventueel de reststroom) moet afleggen en ook natuurlijk naar de omstandigheden tijdens de productie – zoals sociale en milieuaspecten (bv kinderarbeid, bestrijdingsmiddelen). Het aanbod in de kantine, enerzijds het eten en drinken en anderzijds de verpakking waarin het aangeboden wordt, valt hier ook onder.

Kantine

Beide locaties hebben een eigen kantine en staan er koffie/theecorner op verschillende afdelingen. Als cateraar heeft HVHL een contract gesloten met Eurest, een cateringsbedrijf dat zich onderscheidt door zijn liefde voor lekker en duurzaam eten en drinken. Duurzaamheid, veiligheid en gezondheid staan voorop en maatschappelijk verantwoord ondernemen is belangrijk. Hun zero waste en zero footprint aanpak is het meest ambitieus binnen hun segment: in 2030 een klimaatpositieve dienstverlening. Daartoe hebben zij het NULA platform opgericht, waarmee zij een actieve bijdrage leveren aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties voor 2030. Het NuLA platform is gebaseerd op drie pijlers: Milieu, Mens & Maatschappij en Vitaliteit. Het NuLA platform is de basis voor een duurzame gedachtegoed van uitdagingen zoals armoede, ongelijkheid en de klimaatcrisis. Zij nemen maatschappelijke verantwoordelijkheid met als doel een bijdrage te leveren aan een betere wereld, waarbij zij streven naar een klimaatpositieve dienstverlening in 2030. Dit duurzame gedachtegoed wordt verweven in elk concept, waardoor zij binnen het gehele catering- en serviceaanbod de reis naar een betere wereld maken.

We zijn met hen doorlopend in gesprek over verder verduurzamen. Het is een ingewikkelde balans tussen een duurzame samenstelling van het assortiment en de kosten die erbij komen kijken. Een student heeft ook niet de grootste portemonnee. We streven naar meer duurzaam en plantaardig, waarbij de voorkeur uit gaat naar seizoensproducten en lokaal inkopen. Het inzetten van de eiwittransitie is hier ook een voorbeeld van. Geen vlees is voor velen een logische stap om verder te verduurzamen, maar aangezien we opleidingen verzorgen in de dier- en veehouderij is dit voor HVHL niet vanzelfsprekend. Wel is het belangrijk dat vlees/melkproducten dan van verantwoorde komaf zijn, dat er standaard vega(n) opties zijn bij banqueting en een aangepast assortiment in de kantine. Ook staat sinds kort het verminderen van energieverbruik bij de catering op de agenda in de gesprekken.

Om de inbreng van studenten en medewerkers te horen worden er enquêtes uitgezet door de Green Office in samenwerking met Eurest. Bijvoorbeeld over het vergroten van het aanbod vega(n) producten en beter aansluiten op de wensen van internationale studenten. Om op de vraag van studenten en medewerkers in te spelen is er op de locatie Velp de gehele week een 'Vegan tafel', zodat studenten en medewerkers meteen weten waar zij moeten zijn wanneer zij vegan willen eten. Ook in Leeuwarden zijn er altijd verschillende vega(n) opties in het assortiment. Elke dag is er een 'Healthy Deal'. Deze verschilt dagelijks en bestaat uit een combinatie van broodjes, salades, yoghurt, fruit en soep. De werkelijke prijs ligt tussen €4.50 – €5.50 en wordt aangeboden voor €3.07, met als doel dat ook studenten die minder te besteden hebben een volwaardige lunch kunnen kopen in de kantine.

Weg met wegwerpartikelen

Er komt steeds meer wetgeving over wegwerpartikelen. Zo zijn plastic bestek en rietjes sinds 2021 verboden. Per januari 2024 is geen wegwerpmateriaal meer toegestaan bij de kantine en bij de koffieautomaten. In het najaar van 2023 heeft de HVHL afscheid genomen van wegwerpbekers en -bakjes. Voor de warme dranken bij de automaten én in de catering vragen we medewerkers en studenten om een eigen beker van thuis mee te nemen. Spoelen of afwassen van de beker kan het milieuvriendelijkst thuis met de rest van je afwas. Soep bij de catering is de enige uitzondering op de regel. In principe gebruik je voor soep een kom van porselein die teruggaat naar de catering. Wil je de soep meenemen, dan kun je hiervoor nog een wegwerpkom gebruiken. Wel betaal je daar een vergoeding voor, bovenop de prijs voor de soep. Bij evenementen maken we geen gebruik meer van wegwerpbekers, maar gaan we over naar herbruikbare en volledig recyclebare kunststof bekertjes voor koude dranken. Warme dranken worden verstrekt in porselein. Voor lunches en andere diensten gebruikt de catering al porselein en glaswerk. Mocht je onverhoopt je eigen beker zijn vergeten, dan is er bij de catering altijd nog de inwisselbare Billie Cup. Daarnaast zal de catering een nieuwe beker gaan verkopen voor 1 euro. Na gebruik ruil je deze in voor een schone. Of je levert hem in voor een Billie muntje waarmee je je volgende beker voor koffie of thee betaalt (dat kan ook op andere locaties waar de Billie Cup gebruikt wordt). Voor bezoekers kun je een Billie Cup afhalen en inleveren bij de receptie.

Inkoop

Duurzaamheid heeft een prominente rol in de inkoopprocessen binnen HVHL. Aangezien Inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, dient HVHL continu bezig te zijn met het doorvoeren van verbeteringen in de inkoopprocessen. In ons inkoop- en aanbestedingsbeleid stellen we hoe de hogeschool sociale, ecologische en economische aspecten in het inkoopproces in acht neemt. Het is recent geactualiseerd, en sluit zoveel mogelijk aan op het algemene beleid van HVHL, in het bijzonder op het instellingsplan 2022-2025 'Groeien als experts in transitie', de gedragscode voor medewerkers en de mandaatregeling HVHL. Afdeling Finance & Control is verantwoordelijk voor de aanbestedingen. Omdat er veel diensten en producten die worden aanbesteed onder afdeling Facilitair vallen, wordt er nauw samengewerkt.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ('MVI') betekent dat de HVHL de effecten op people, planet en profit expliciet meeneemt bij Inkopen. Met het Inkoop- en aanbestedingsbeleid kunnen maatschappelijke doelen worden gerealiseerd (Inkopen met impact). De HVHL stimuleert daarom sociale, ecologische en economische aspecten te integreren bij Inkopen en aanbestedingen van Werken, Diensten en Leveringen.

De HVHL heeft ook als opdrachtgever en inkoper een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. Daarnaast heeft de HVHL als opdrachtgever en inkoper invloed op Ondernemers om wenselijke maatschappelijke veranderingen teweeg te brengen. Door vooruitstrevende eisen te stellen wil zij een duurzaam beleid door Ondernemers stimuleren. De HVHL vergroot de impact van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen door haar opdrachtgeverschap en de inkooporganisatie intern goed op elkaar af te stemmen. De basis voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen wordt gelegd in de voorbereiding, door vroegtijdig in de besluitvorming duurzame en sociale aspecten te betrekken en door middel van een marktanalyse de uitvoerbaarheid te toetsen. In alle stappen van het inkoopproces worden weloverwogen keuzes gemaakt ten aanzien van de balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten.

Dit wordt als volgt tot uitdrukking gebracht in:

- De HVHL analyseert in welke productgroepen, welke maatschappelijke winst te behalen valt.
- Bij de product- en marktanalyse kan de HVHL inventariseren welke Werken, Leveringen of Diensten op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden.
- De HVHL promoot het in dialoog met de markt vóór (marktconsultatie) of tijdens de aanbestedingsprocedure (bijv. concurrentiegericht dialoog) zoeken naar bestaande of nieuwe MVI-oplossingen.
- In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de minimumeisen of de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten overeenkomst kunnen duurzaamheidscriteria worden opgenomen.
- De HVHL stimuleert het kijken naar de levensduurkosten en niet enkel de aanschafprijs.
- De HVHL monitort de aangeboden MVI-oplossingen en controleert of MVI-afspraken worden nagekomen.

Sociale, ecologische en economische aspecten kunnen worden vertaald in specifieke MVI-thema's,

waarbij HVHL, het door PIANOo (expertisecentrum aanbesteden), het manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025 (MVOI) als uitgangspunt neemt. HVHL zet zich in op het verkleinen van haar eigen voetafdruk en geeft daarbij het goede voorbeeld, waarbij centraal staat om stappen vooruit te maken en het onderdeel is van de kern van de organisatie.

Onderstaand een overzicht van de 6 MVI thema's met een toelichting hierop.

Dit overzicht is te vinden op: <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/manifest-maatschappelijk-verantwoord-opdrachtgeven-en>.

Klimaatbewust Inkopen

De HVHL ondertekent het Klimaatakkoord van Parijs (2015) waarin 195 landen afspraken om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden. De HVHL wil stappen maken naar een klimaat neutrale bedrijfsvoering binnen de HVHL (zoals in energie, mobiliteit en materiaalgebruik). Daarnaast worden ook Ondernemers aan gespoord tot CO₂-reductie.

Circulair Inkopen (inclusief Biobased)

Bij circulair Inkopen wordt het inkoopinstrument ingezet om productie en (her)gebruik van producten en diensten te stimuleren en daarmee de transitie naar een circulaire economie te bevorderen. De HVHL kan bij Inkopen en aanbestedingen bijvoorbeeld het hergebruik van materialen en afvalreductie vereisen.

Bij biobased Inkopen worden producten ingekocht die geheel of gedeeltelijk van hernieuwbare

grondstoffen zijn gemaakt. Het gebruik van fossiele grondstoffen wordt teruggedrongen, waardoor de transitie naar een koolstofarme economie wordt ondersteund. De HVHL streeft ernaar daar waar mogelijk en gewenst biobased producten in te kopen.

Ketenverantwoordelijkheid

HVHL zet in op het voorkomen van misstanden in de ketens, voor zover zij daar invloed op heeft, met als respect voor de mens, natuur en milieu.

Diversiteit en inclusie

HVHL streeft ernaar een veilige plek voor iedereen te zijn, ongeacht afkomst, geloof of identiteit. In een hogeschool, waar iedereen samen komt, is dat belangrijk. HVHL zal bij de inkopen dit als randvoorwaarde meenemen en hierin invulling aan geven door diversiteit in communicatie, toegankelijkheid van communicatie en voorzieningen, bijdragen aan sociale veiligheid en het verbreden van wervingskanalen.

Social return

De HVHL wil dat Inkopen ook een social return opleveren. Social return is het principe dat Ondernemers naast het uitvoeren van de reguliere opdracht iets terugdoen voor de HVHL, op maatschappelijk of sociaal vlak. De HVHL wil dat haar Inkopen ook een sociale opbrengst (return) opleveren voor de maatschappij.

Bij Inkopen en aanbestedingen kan worden gekozen voor sociale uitgangspunten en wordt nagedacht over de kansen die er zijn voor social return bij een specifieke Werk, Dienst en eventueel Levering. De HVHL kan social return inzetten voor:

- Het bevorderen van de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het stimuleren van sociaal ondernemen.
- Het bereiken van andere doelen in het sociaal domein, zoals armoedebestrijding, onderwijs en zorg.

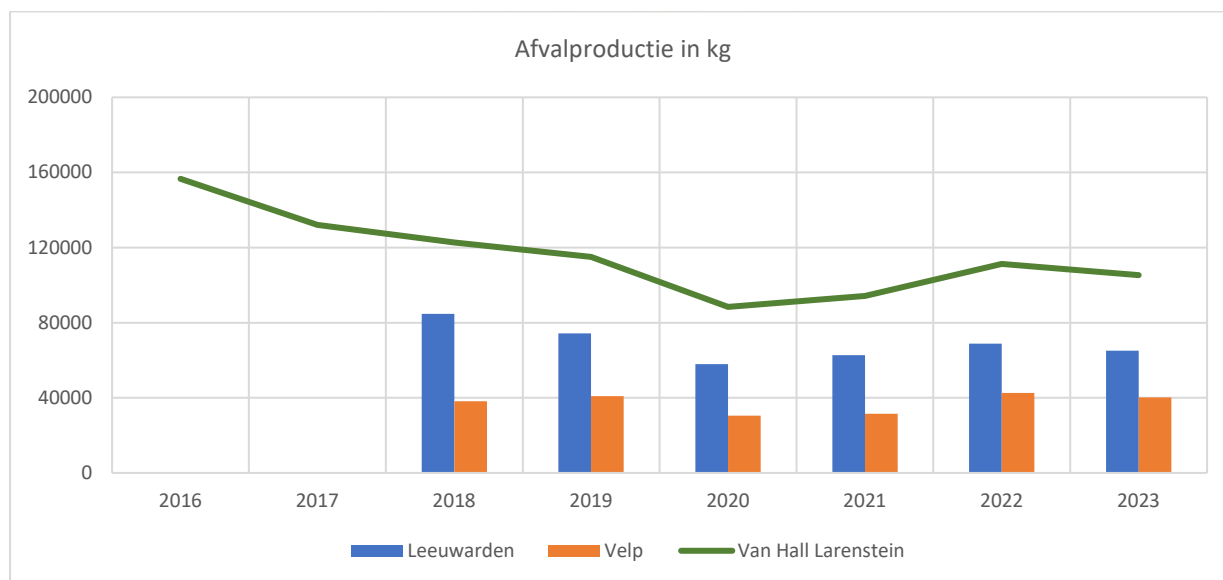
Milieu (inclusief biodiversiteit)

HVHL houdt er bij de inkopen en aanbestedingen rekening mee om milieuverontreiniging zoveel mogelijk tegen te gaan, mede ter bescherming van de biodiversiteit. Met als doelstelling om de negatieve milieu-impact op water, bodem en lucht zoveel mogelijk te beperken.

Afname in afval

De productie van afval wordt gemonitord en geregistreerd, deze gegevens worden via het bestuursverslag openbaar gemaakt. De afgelopen jaren is de hoeveelheid afval door medewerkers en studenten flink afgenomen. De 10%-reductiedoelstellingen t.o.v. 2016 uit het vorige instellingsplan zijn in doeljaar 2021 ruimschoots gehaald en worden nu verder doorgezet. In 2022 is

er 24,5% minder afval geproduceerd dan in 2016, in 2023 is dit 32,8% minder. Door de coronapandemie zijn er in 2020 en 2021 minder studenten en medewerkers op locatie aanwezig geweest, logischerwijs heeft dit geleid tot een extra lage afvalproductie in die jaren. Met het afschaffen van wegwerpartikelen bij de koffieautomaten en kantine is de verwachting dat dit komend jaar tot een flinke verdere afname zal leiden. Ook een betere afvalscheiding in de laboratoria heeft nu de aandacht gekregen.

Voor het afvalcontract van de hogeschool vindt een nieuwe aanbesteding plaats. Twee studenten van de opleiding Management van de Leefomgeving hebben hiervoor een interne oriëntatie stage afgerond bij de ondersteunde directie Facilitair. De studenten kregen de opdracht om een vooronderzoek te doen naar hoe het afvalmanagement van de hogeschool verder circulair gemaakt kan worden en hoe de reststroom verder gereduceerd kan worden. Daartoe hebben zij de huidige situatie in kaart gebracht, zijn zij in gesprek gegaan met hun collega- studenten en medewerkers van de hogeschool en hebben een inventarisatie en onderzoek gedaan bij andere hogescholen en universiteiten. Tot slot is er gekeken naar het laatste afvalcontract, wat er beter kan en wat opties zijn voor andere afvalverwerkers. Voor meer informatie zijn er o.a. gesprekken met Stichting Stimular en VANG buitenshuis, hieruit kwam het belang van een verdere bewustwording van medewerkers en studenten rond de thema's afval, scheiden en circulariteit naar voren. De resultaten zijn in een advies aan HVHL gepresenteerd en worden meegenomen bij het aanbestedingsproces.

Duurzaamheid bedrijfsvoering HVHL

Afgelopen periode is een strategisch document 'Duurzaamheid bedrijfsvoering HVHL' geschreven in aansluiting op het instellingsplan van de hogeschool 'Groeien naar experts in transitie, 2022-2025'. Het document is vastgesteld door College van Bestuur. Het geeft de duurzaamheidsambities

voor de bedrijfsvoering van onze hogeschool weer en helpt ons daarmee bij het prioriteren van de vele duurzaamheidsactiviteiten die gewenst zijn.

Het strategisch duurzaamheidsdocument bedrijfsvoering is tot stand gekomen door gesprekken met directieleden, managers van de ondersteunende afdelingen, studenten en medewerkers van beide vestigingen. Bij de studentengesprekken zijn beide Green Offices en studieverenigingen betrokken geweest.

